

Fel akarták robbantani Orbánt és Deutschoth!

A két fideszes vezért – ez volt az élet nagy-nagy tréfája – III/III-as titkos kiberek védték a kommunista merénylőktől

Aligha fújta el a gyertyát dr. Boross Péter belügyminiszter a Belügyminisztérium volt III/III-as csoportfőnöksége hivatásos, valamint „szigorúan titkos” állományú tisztjei és hálózati személyei adatait tartalmazó, 1990. február 14-én lezárt nyilvántartásának, továbbá az egykori államvédelmi szervek és karhatalmi alakulatok tisztjei adatainak felhasználásáról című törvényjavaslat egyéves születésnapján. Persze a t. ház sem kapkodja el a vitát – bár éppen mostanság látszanak felgyorsulni az események. A mindinkább porosodó titkos aktákról – amelyeket azért tollseprűznek – a Reform dr. Kóvér László (Fidesz), az Országgyűlés Nemzetbiztonsági Bizottságának elnökét faggatta

● Ha tetszik, lassan akár klasszikusnak is tekinthető 1991. október 14-i beszéde, amelyben a többi között kijelentette, hogy lehetséges, hogy a III/III-as törvény olyan feladvány, amelynek nincs megoldása. Fenntartja?

– Hogyne. Morális oldalról közelítve a problémát: méltánytalan, hogy adott esetben olyan emberek játszanak szerepet a közéletben, akik korábban az emberi jogok sérelmével járó tevékenységet folytattak mindenféle alkotmányos jogalap nélkül. Viszont ezt a logikát követve le kell vonni a konzekvenciát: korántsem a piti ügynökök, de még csak nem is a hivatásos állomány volt az, amely ezt a rendszert létrehozta és mozgatta, ők csupán megrendeléseket teljesítettek. És ahogy még a régi parlamentben Tamás Gáspár Miklós elmondta, a porondon manapság is szerepelnek olyan emberek – Szűrös Mátyástól Pozsgay Imréig bezáróan –, akik a jelentéseket kézhez kapták. És ebből a szempontból lényegtelen, hogy azokat semmire sem lehetett használni, a lényeg, hogy tudtak arról, hogy ilyen típusú tevékenység folyik. Vagyis a „felelősségrevonást” rajtuk illene kezdeni és – esetleg – az ügynökökön bezárni. Ugyanakkor ennek az eljárásnak erősen kétséges a jogalapja, ráadásul kétlem, hogy egy elkerült polgárháborút okvetlenül muszáj lenne politikai eszközökkel éppen most kibombantani ahelyett, hogy nyugvópontra keressünk a problémára.

Spiccen

Külön bejáratú számításaink szerint a „Lex Spicliként” is aposztrófált törvényjavaslat 113 szöveghegyébe nyújtottak be törvényhozóink módosító indítványokat. Egy képzeletbeli rangsorban a legszorgalmasabbak az MDF-es képviselők lennének 64 javaslattal, őket a fideszesek követnék 15 indítvánnyal, a bronzérmes az SZDSZ vinné el 11 beadvánnyal. A további helyezettek: MSZP (8); KDNP (8); függetlenek (5) és kiszegzők (2). Mellesleg egyéni összetétben dr. Fodor András Attila (MDF – 18), dr. Perjes Gábor (MDF – 16) és dr. Kóvér László (Fidesz – 9) állhatna a dobogó legfelső fokaira. Mellesleg a hozzá nem értőnek a legfurcsább Kéri Kálmán és dr. Zimányi Tibor (mindketten MDF) javaslata, amely szerint az átvilágítást nem kellene lefolytatni „az 1956-os emlékéremmel, emléklappal rendelkezők esetében, valamint azoknál, akik az 1990. évi békés rendszerváltás érdekében kimagasló tevékenységet nyújtottak.”

● A másik oldal feltehetően nemzetbiztonsági szempont.

– Nyilvánvaló, hiszen a szolgáltatók – és az állam – alapvető érdeke, hogy információforrással rendelkezzenek, vagyis hogy azokat az embereket, akik korábban a III/III-asnak dolgoztak, momentán foglalkoztatassa a Nemzetbiztonsági Hivatal olyan területeken, amelyek a köztörvényes kategóriába tartoznak, és részben éppen azért szűkösek a „fülsek”, mert az ügynöktörvény javaslata sokakat elriaszt, nem hajlandók egy olyan kényelmetlen szituációba kerülni, hogy egy esetleges kormányváltást követően majd őket vegyék elő.

● Van garancia arra, hogy ennek a lehetőségére kizárt?

– Nincs, és a koalíció képviselői közül számosan éppen ezt az elvet

hangoztatják akkor, amikor előkerül, hogy milyen körre terjedjen ki a törvény hatálya. És minekutána az előbbieken említett két szempont egymással szöges ellentétben áll, nehéz feloldani a dilemmát. Még akkor is, ha elismerem, hogy a hatalomnak jogos érdeke tudnia arról, hogy bizalmi pozíciókba milyen előéletű embereket alkalmaz.

● Ismeretes, hogy a miniszterelnök 1991. május 27-i levelében tizenegy kiszegző kvázi tisztának nyilvántartott, dr. Torgyán meg játsza a maga partiját. Vagyis mindez azt jelenti, hogy ma Magyarországon legalább tizenegy ember tiszta?

– Ha tudomásom lenne az ellenkezőjéről, azt sem állíthatnám. Másodszorban nem volt alkalom meggyőződni a vizsgálat hitelességéről, de különösebb okom sincs annak eredményében kételkedni. Ennyi.

● A hálózati személyek operatív nyilvántartási rendszerét 1990. február 14-én lezárták, s éppen a kiszegzők átvilágítása kapcsán merülhet fel, hogy azóta ki férhetett a kartonokhoz? Ne adj isten, akár a kormányzat is manipulálhatta a nyilvántartást, ahogy megtehették a III/III-as volt munkatársai is.

– Nézze, az tény, hogy kormányalkalmazottak több alkalommal bejuttattak az archívumba, de ennél többet nem hinném, hogy bárki állíthatna.

jaiban bejuttattak a csoportfőnökség soraiba, ott olyan adatokat szereztek, amelyeket ma gondos helyen őriznek, hogy alkalomadtán kompromittálják a kormányzatot. Ráadásul mindkét állításban lehet igazság.

● Múlt heti számunkban nyilatkozta dr. Horváth József, a III/III-as csoportfőnökség utolsó vezetője, hogy tudomása van arról, hogy igenis készült ügynöklista. Ön látott ilyet?

– Nem kívánom sem cáfolni, sem megerősíteni, hogy készültek-e ilyen listák vagy sem. Az pedig, hogy a két szememmel láttam vagy sem ilyen listát, ugyan hadd maradjon az én titkom.

● Egyáltalán mi a titok a III/III-as csoportfőnökség táján?

– Titok nincs, „csak” egy probléma. Nevezetesen: ez az egész időzített bombaként ketyeg, s összességében nem is lehet hastástanítani ezt a szerkezetet. Mert mi van például a hiányzó kartonokkal? A már ismert lehetőségeken kívül ugyanis tény az is, hogy a III-as főcsoportfőnökségről a ma biztonsági szolgálatai is elvitték azokat a kartonokat, amelyekről úgy vélték, hogy számukra hasznosak. De mondhatnám azt is, hogy nem kizárt egyes anyagok külföldre kerülése sem. És arra, hogy ezek a kis bombák ne kezdjenek robbanni, csak egyetlen garanciát látok: nem szabad olyan mér-

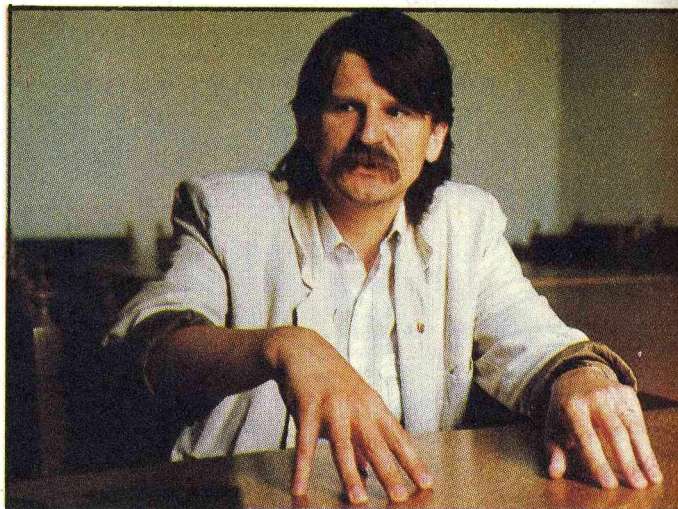

Foto: MÓRICZ ISTVÁN

Ugyanakkor az, hogy egy ilyen kérdés joggal vehető fel, arra mutat, hogy a magyar politikai élet szereplői mindinkább ellenségeként képesek csak kezelni egymást. És egy ilyen légkörben természetes, hogy az ellenzék feltételezi: a kormány manipulál az anyagokkal, ahogy a koalíció képviselői is feltételezik, hogy ellenzékük közül néhányan még a III/III. végnap-

tékben megmérgezni a politikai légkört, hogy bárki olyannyira érezze magát fenyegetve, hogy meggyűjtse a kanócot.

● Bocsásson meg, de ha már a Fidesz színeiben ügyködik, akkor nem állom meg, hogy rá ne kérdezzek: dokumentált, hogy a III/III-as

Halál a Fidesz-re

Folytatás az 4. oldalról

csopótfőnökség biztosította egy békészsabai nagygyűlésükön Orbán Viktor és Deutsch Tamás testi épségét. Ezzel most hogyan szembesül?

– Azért valahogy nem tudok könnyekre fakadni, amikor elképzelem, hogy a III/III-as emberei esetleg az én személyes biztonságom felett is örködtek. Egész egyszerűen azért nem, mert könnyen belátható, hogy a korabeli kormánynak – mind bel-, mind külpolitikai megfontolásokból – alap-

vető érdeke volt, hogy Magyarországon ne érje olyan atrocitás az ellenzéki szervezeteket, ami még a korabelinél is labilisabbá tette volna helyzetét. Szóval nehogy valami szívességre gondoljon bárki, mert nincs kétségem afelől, hogy ha a pártállam úgy kívánta volna, akkor ugyanúgy jártak volna el egyazon urak az ellenzék egyes képviselőivel, ahogy megtették Lengyelországban Popieluskóval.

● **Németországban az érintettek megtekinthetik aktáikat. Nálunk lát erre lehetőséget?**

– Jó kérdés. És ahogy meggyőződésem, hogy a valamilyen formában majd végleges alakba öntött törvény az Alkotmánybíróság asztalára kerül, úgy hiszem azt is, hogy az Alkotmánybíróságnak választ kell találnia arra a kérdésre is, hogy az államnak van-e joga a rendelkezésre álló törvényellenesen gyűjtött adatokat továbbra is eltitkolni az érintettek elől, vagy egyáltalán: továbbra is őrizheti-e a dossziékat.

samu

TISZTELT GIM!

TISZTELET A BÉKÉCSABAI KOMMUNISTÁKNAK, AMIÉRT ORBÁN VIKTOR ÉS DANGS TAMÁS A KÉT FASISTA, AMOGSKOS ELLENFORRADALMÁR MEGÖLÉSÉRE VÁLLALKOZTAK.

EZ VÁR AZON TV-RÉSZEG DISZNOIRA MINT DA FELEDI, GYÖRI URRÁ A RÁDIÓTÓL.

AMIÉRT GYALÁZÁK A PÁRTOT A MUNKÁSÖRÖKET.

USZITÁNAK A KOMMUNISTÁK ELLEN DIGSÓITIK AZ ELLENFORRADALMÁROKAT.

ÖRÖK DIGSÓSÉG KADÁR ELVTÁRSNAK!
HALÁL A FIDESZRE!

